

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (CORRUPTION RISK ASSESSMENTS)

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ คือ ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยจะต้องอยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ หรือมีคะแนนประมาณ ๗๓ คะแนนภายในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐ โดยในแผนย่อยที่ ๑ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นการปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ โดยการพัฒนาเครื่องมือเพื่อสร้าง ความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริตในปัจจุบัน รวมถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ท. จึงได้พัฒนาเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐมีการจัดการ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตและการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาอย่างต่อเนื่อง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหาหรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่างๆ ภายในหน่วยงานที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นเครื่องมือหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการทุจริตในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งถือเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงและการออกแบบมาตรการป้องกันที่เหมาะสมจะช่วยสร้างความโปร่งใส ลดความเสี่ยงและป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นภายในหน่วยงานได้ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากร อีกทั้งยังเป็นหลักประกันได้ว่า การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบปัญหาหรือความเสียหายจากการทุจริตอาจจะเกิดขึ้นน้อยกว่าหน่วยงานที่ไม่ได้มีการประเมินความเสี่ยง เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งหากหน่วยงานภาครัฐมีการประเมินความเสี่ยง การทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ปัญหาการทุจริตก็จะลดลง ลดต้นทุนในการดำเนินคดี ลดความสูญเสียทางงบประมาณทำให้ประเทศสามารถนำงบประมาณไปพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน และส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศ

กรอบแนวคิดของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุม การทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งหมายถึงการไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริตและร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการ ทุจริตภายในองค์กร เป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นราชการใสสะอาด สามารถสกัดกั้น ลด และปิด โอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถือเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงาน ของส่วนราชการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตใน ภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ในฐานะกลไกของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนมาตรการการป้องกันและปราบปรามเพื่อสกัดกั้น ยับยั้งและปิดโอกาสเพื่อไม่ให้เกิดการ ทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต หมายถึง ความเสี่ยงการทุจริตในการให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐ

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ หมายถึง ความเสี่ยงในการใช้อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งตามกฎหมายที่เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางที่มีชอบ

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ หมายถึง ความเสี่ยงการทุจริตในโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณทุกประเภทของงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก ๔ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกงาน กระบวนการ หรือโครงการจัดซื้อจัดจ้าง

หน่วยงานต้องทำการคัดเลือกงานหรือกระบวนการในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมิน เมื่อคัดเลือกได้แล้ว ให้จัดเตรียมข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือแนวทางการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมาตรการการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์และการให้คะแนนสำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ

- **โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)** คือ การพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปแบบของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ
- **ผลกระทบ (Impact)** คือ การวัดความรุนแรงของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้นโดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

ตัวอย่าง ตารางเกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการทุจริตสูงมาก
๔	โอกาสเกิดการทุจริตสูง
๓	โอกาสเกิดการทุจริตปานกลาง
๒	โอกาสเกิดการทุจริตน้อย
๑	โอกาสเกิดการทุจริตได้ยาก/ไม่มีทางที่จะเกิดขึ้นได้เลย

ตัวอย่าง ตารางเกณฑ์ผลกระทบด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	
๕	ความเสียหายตั้งแต่.....บาทขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ..... บาท ถึง.....บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ..... บาท ถึง.....บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ..... บาท ถึง.....บาท
๑	ความเสียหายน้อยกว่า.....บาท

ตัวอย่าง ตารางเกณฑ์ผลกระทบที่ไม่ใช่ด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	
๕	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ที่ถูกข่มขู่ความผิดและถูกฟ้องร้อง
๔	หน่วยงานเสียภาพลักษณ์ด้านความโปร่งใส และมีสื่อมวลชนหรือประชาชนให้ความสนใจ
๓	ถูกตรวจสอบและชี้ประเด็นโดยหน่วยตรวจสอบจากภายในหน่วยงานหรือภายนอกหน่วยงาน
๒	ได้รับการร้องเรียนเรียน แจ้งเบาะแส หรือตั้งคำถาม
๑	แทบจะไม่มี

ขั้นตอนที่ ๓ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ในการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตให้ผู้ประเมินอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบหรือพฤติกรรมอย่างไรและเกิดขึ้นในขั้นตอนการดำเนินงานใดของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ทั้งนี้ การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตสามารถค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น (Known Factor) และไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนแต่มีความเสี่ยงหรือมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (Unknown Factor) โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้วหรือไม่ ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ คือ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงาน เช่น ทรัพยากรไม่เพียงพอ หรือบุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจ มากำหนดเป็นประเด็นความเสี่ยงการทุจริต เพราะประเด็นลักษณะดังกล่าวถือเป็นความเสี่ยงของการดำเนินงานที่ทำงานไม่บรรลุเป้าหมาย

เมื่อระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตแล้ว ให้หน่วยงานทำการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) โดยพิจารณาจากเกณฑ์โอกาสและเกณฑ์ผลกระทบที่กำหนดในขั้นตอนที่ ๑ (โอกาส x ผลกระทบ) และจะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงซึ่งแบ่งออกเป็นระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ ดังนี้

โอกาส	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ขั้นตอนที่ ๔ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

เป็นการกำหนดมาตรการหรือแนวทางเพื่อควบคุมหรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยนำรูปแบบหรือเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมากมาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับแรก ส่วนรูปแบบหรือเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงและปานกลางจะถูกนำมาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับต่อมา

ในการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงานต้องกำหนดให้มีความสอดคล้อง และเชื่อมโยงกับประเด็นความเสี่ยงที่กำหนด และเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมิน รวมถึงให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันมาประเมินประสิทธิภาพว่าอยู่ในระดับดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตควรมีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้

ตัวอย่าง ตารางการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					
ชื่อ หน่วยงาน/โครงการ					
ที่	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาการดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	ชื่อความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง.....			
	(ขั้นตอนการดำเนินงานที่ประเมินว่ามีความเสี่ยงการทุจริต)				
๒	ชื่อความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง.....			
	(ขั้นตอนการดำเนินงานที่ประเมินว่ามีความเสี่ยงการทุจริต)				

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

การพัฒนากระบวนการและรูปแบบของการป้องกันการทุจริตเพื่อให้สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้ ควรมุ่งเน้นการพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการนำการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตมาใช้เพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นการค้นหาจุดเสี่ยงของขั้นตอนหรือกระบวนการและนำมากำหนดเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตในแผนบริหารความเสี่ยง โดยขอบเขตของการประเมินจะถูกแบ่งตามประเภทของความเสี่ยง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต หมายถึง ความเสี่ยงการทุจริตในการให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐ

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ หมายถึง ความเสี่ยงในการใช้อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งตามกฎหมายที่เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางที่มิชอบ

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ หมายถึง ความเสี่ยงการทุจริตในโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณทุกประเภทของงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ

ทั้งนี้ จากแนวทางตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐประเภทองค์การมหาชนทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่มีวงเงินสูงสุดจำนวน ๑ โครงการ ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จึงทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในโครงการปรับปรุงภายในอาคารหอพักศูนย์ฝึกอบรมสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด คือ วงเงินงบประมาณ ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สี่ล้านบาทถ้วน) โดยได้ดำเนินการประเมินตาม ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกงาน กระบวนการ หรือโครงการจัดซื้อจัดจ้าง

โครงการปรับปรุงภายในอาคารหอพักศูนย์ฝึกอบรมสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
วงเงินงบประมาณ ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สี่ล้านบาทถ้วน)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. จัดทำแผนจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณเสนอผู้อำนวยการสถาบัน และประกาศเผยแพร่ในระบบ e-GP และเว็บไซต์ของหน่วยงาน

๒. จัดทำแบบรูปรายการ และกำหนดราคากลาง

๓. เจ้าหน้าที่ที่สุดจัดทำเอกสารการจ้างด้วยวิธี e-bidding พร้อมทั้งประกาศเชิญชวน (กำหนดวันและเวลาสำหรับการเสนอราคา)

๔. เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาผล คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และผู้ควบคุมงาน แล้วเสนอต่อผู้อำนวยการสถาบันให้ความเห็นชอบ
๕. เผยแพร่เอกสารการจ้างด้วยวิธี e-bidding และประกาศเชิญชวนในระบบ e-GP และ เว็บไซต์ของสถาบัน ๕ วันทำการ
๖. ผู้ประกอบการเข้าเสนอราคาในระบบตามวันและเวลาที่กำหนด
๗. เมื่อสิ้นสุดการเสนอราคา ให้คณะกรรมการพิจารณาผลจัดพิมพ์เอกสารของผู้เข้าเสนอราคา ทุกฝ่ายและตรวจสอบการมีผลประโยชน์ร่วมกัน
๘. คัดเลือกพัสดุตามคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ และจัดทำรายงานผลการพิจารณาเสนอ ความเห็นต่อผู้อำนวยการสถาบัน
๙. ผู้อำนวยการสถาบันให้ความเห็นชอบรายงานและผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งจ้าง
๑๐. ประกาศผลผู้ชนะในระบบ e-GP เว็บไซต์ และปิดประกาศ ณ ที่ทำการของสถาบัน และ แจ้งให้ผู้เสนอราคาทุกรายทราบ
๑๑. ผู้ชนะการประกวดราคาเข้าทำสัญญาเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ (๗ วันทำการ)
๑๒. ผู้ควบคุมงานออกตรวจงาน ณ สถานที่ก่อสร้างทุกวัน และจัดทำบันทึกรายงานให้ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ
๑๓. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างและรายงานของผู้ ควบคุมงานให้เป็นไปตามแบบรูปรายการและสัญญา
- ออกตรวจงานจ้าง
  - สังเกตไขเมื่อพบข้อผิดพลาดหรือความคลาดเคลื่อน
  - ตรวจผลงานภายใน ๕ วันทำการ
๑๔. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจัดทำรายงานเสนอผู้อำนวยการสถาบันอนุมัติ และเบิก จ่ายเงิน

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

สถาบันได้กำหนดเกณฑ์และการให้คะแนนสำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ โครงการปรับปรุงพื้นที่เสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยและประถมศึกษา ดังนี้

- ๑) เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) คือ ความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงใน ช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปแบบของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ
- ๒) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) คือ ระดับความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจาก ความเสี่ยงนั้น

ตารางที่ ๑ เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการทุจริตสูงมาก
๔	โอกาสเกิดการทุจริตสูง
๓	โอกาสเกิดการทุจริตปานกลาง
๒	โอกาสเกิดการทุจริตน้อย
๑	โอกาสเกิดการทุจริตได้ยาก/ไม่มีทางที่จะเกิดขึ้นได้เลย

ตารางที่ ๒ เกณฑ์ระดับผลกระทบ (Impact)

ระดับผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ถูกข่มขู่ความผิดและถูกฟ้องร้อง
๔	มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงต่อข้อร้องเรียนหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
๓	ถูกตรวจสอบและชี้ประเด็นโดยหน่วยตรวจสอบจากภายในหน่วยงานหรือภายนอกหน่วยงาน
๒	ได้รับการร้องเรียนเรียน แจ้งเบาะแส หรือตั้งคำถาม
๑	ไม่มี/แทบจะไม่มี

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรง (Risk Score)

โอกาส	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ขั้นตอนที่ ๓ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบหรือพฤติกรรมอย่างไรและเกิดขึ้นในขั้นตอนการดำเนินงานใดของโครงการปรับปรุงภายในอาคารหอพักศูนย์ฝึกอบรมสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) และเมื่อระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตแล้ว สถาบันได้คำนวณคะแนนความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) โดยพิจารณาจากเกณฑ์โอกาสและเกณฑ์ผลกระทบที่กำหนดในขั้นตอนที่ ๑ (โอกาส x ผลกระทบ) และจะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงซึ่งแบ่งออกเป็นระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ ดังนี้

ตารางที่ ๓ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนการดำเนินงาน ของโครงการตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด)	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายรูปแบบ/วิธีการ ที่อาจเกิดการทุจริต)	Risk Score		
			โอกาส	ผลกระทบ	Risk Score (โอกาส x ผลกระทบ)
๑	จัดทำแผนจัดซื้อจัดจ้างประจำปี งบประมาณเสนอผู้อำนวยการ สถาบัน และประกาศเผยแพร่ใน ระบบ e-GP และเว็บไซต์ของ หน่วยงาน	-			

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนการดำเนินงาน ของโครงการตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด)	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายรูปแบบ/วิธีการ ที่อาจเกิดการทุจริต)	Risk Score		
			โอกาส	ผลกระทบ	Risk Score (โอกาส x ผลกระทบ)
๒	จัดทำแบบรูปราคา และ กำหนดราคากลาง เสนอ ผู้อำนวยการสถาบัน	ผู้กำหนดราคากลางจากการ สืบราคาจากท้องตลาด โดยใช้ ดุลยพินิจเลือกสืบราคาจากร้าน ที่ตนรู้จักซึ่งมีราคากลางสูงกว่า ร้านอื่น และเอื้อประโยชน์ให้แก่ ตนเองหรือร้านค้า	๑	๒	๒ (ต่ำ)
๓	เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำเอกสารการ จ้างด้วยวิธี e-bidding พร้อมทั้ง ประกาศเชิญชวน (กำหนดวัน และเวลาสำหรับการเสนอราคา)	-			
๔	เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานขอ ซื้อขอจ้าง พร้อมทั้งแต่งตั้ง คณะกรรมการพิจารณาผล คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และ ผู้ควบคุมงาน แล้วเสนอต่อ ผู้อำนวยการสถาบันให้ความ เห็นชอบ	แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนได้เสีย กับผู้ประกอบการหรือมี ประโยชน์ทับซ้อน เช่น เป็นคู่ สมรส หรือคนในครอบครัว มาเป็นคณะกรรมการ	๒	๒	๔ (ต่ำ)
๕	เผยแพร่เอกสารการจ้างด้วยวิธี e-bidding และประกาศเชิญชวน ในระบบ e-GP และเว็บไซต์ของ สถาบัน ๕ วันทำการ	เจ้าหน้าที่กำหนดระยะเวลาไม่ สมเหตุสมผลกับปริมาณเนื้อ งาน เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ รับจ้างรายใดรายหนึ่ง	๑	๑	๑ (ต่ำ)
๖	ผู้ประกอบการเข้าเสนอราคาใน ระบบตามวันและเวลาที่กำหนด	-			
๗	เมื่อสิ้นสุดการเสนอราคา ให้ คณะกรรมการพิจารณาผล จัดพิมพ์เอกสารของผู้เข้าเสนอ ราคาทุกรายและตรวจสอบการมี ผลประโยชน์ร่วมกัน	คณะกรรมการฯ ขอเอกสาร เพิ่มเติมจากผู้เสนอราคาที่มี ส่วนได้ส่วนเสียกับตนเพื่อเอื้อ ประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการ รายนั้น เช่น ผู้เสนอราคาถูกตัด สิทธิเนื่องจากการขาดคุณสมบัติ ที่เป็นสาระสำคัญ และ คณะกรรมการฯ ได้ขอเอกสาร เพิ่มเติมเพื่อทำให้ผู้เสนอราคา รายนั้นกลายเป็นผู้มีสิทธิ ได้รับการพิจารณา	๒	๒	๔ (ต่ำ)

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนการดำเนินงาน ของโครงการตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด)	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายรูปแบบ/วิธีการ ที่อาจเกิดการทุจริต)	Risk Score		
			โอกาส	ผลกระทบ	Risk Score (โอกาส x ผลกระทบ)
๘	คัดเลือกพัสดุตามคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ และจัดทำรายงานผลการพิจารณาเสนอความเห็นต่อผู้อำนวยการสถาบัน	คณะกรรมการพิจารณาคุณสมบัติของผู้เสนอราคาไม่เหมาะสมในการพิจารณา และไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในหนังสือเวียน	๑	๒	๒ (ต่ำ)
๙	ผู้อำนวยการสถาบันให้ความเห็นชอบรายงานและผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งจ้าง	-			
๑๐	ประกาศผลผู้ชนะในระบบ e-GP เว็บไซต์ และปิดประกาศ ณ ที่ทำการของสถาบัน และแจ้งให้ผู้เสนอราคาทุกรายทราบ	-			
๑๑	ผู้ชนะการประกวดราคาเข้าทำสัญญาเมื่อพ้นกำหนดระยะอุทธรณ์ (๗ วันทำการ)	-			
๑๒	ผู้ควบคุมงานออกตรวจงาน ณ สถานที่ก่อสร้างทุกวัน และจัดทำบันทึกรายงานให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ	ผู้ควบคุมงานไม่ออกตรวจหน้างานโดยละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบ เช่น ผู้รับจ้างทำงานไม่เป็นไปตามสัญญาหรือแบบรูปรายการ, ออกรายงานเท็จว่างานแล้วเสร็จ แต่ในความเป็นจริงงานยังไม่แล้วเสร็จ เพื่อเอื้อประโยชน์ไม่ให้ผู้รับจ้างถูกเรียกค่าปรับ	๒	๔	๘ (สูง)
๑๓	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างและรายงานของผู้ควบคุมงานให้เป็นไปตามแบบรูปรายการและสัญญา - ออกตรวจงานจ้าง - สั่งแก้ไขเมื่อพบข้อผิดพลาดหรือความคลาดเคลื่อน - เข้าตรวจผลงานภายใน ๕ วันทำการ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุตรวจรับงานตามรายงานของช่างผู้ควบคุมงาน หรือตรวจรับงานไม่เป็นไปตามสัญญา หรือตรวจรับงานก่อนงานแล้วเสร็จ และคณะกรรมการตรวจรับใช้เวลาในการตรวจรับงานนานเกินสมควร โดยประวิงเวลาในการตรวจรับเพื่อสร้างโอกาสในการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่น/ของขวัญจากผู้	๒	๔	๘ (สูง)

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนการดำเนินงาน ของโครงการตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด)	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายรูปแบบ/วิธีการ ที่อาจเกิดการทุจริต)	Risk Score		
			โอกาส	ผลกระทบ	Risk Score (โอกาส x ผลกระทบ)
		รับจ้างจากการตรวจรับงานที่ เร็วขึ้นหรือเอื้อประโยชน์ให้ผู้ รับจ้างไม่โดนค่าปรับ			
๑๔	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ จัดทำรายงานเสนอผู้อำนวยการ สถาบันอนุมัติ และเบิกจ่ายเงิน	การประวิงเวลาการจ่ายเงินแก่ คู่สัญญาโดยให้อ้างเหตุผลว่า ต้องเตรียมเอกสารที่ใช้ประกอบ เรื่องจำนวนมากและมีขั้นตอน การจัดทำหลายขั้นตอน เพื่อ สร้างโอกาสในการเรียกรับ สินบนหรือประโยชน์อื่น/ ของขวิญจากผู้รับจ้างจากการ เบิกจ่ายเงินที่เร็วขึ้น	๒	๒	๔ (ต่ำ)

ขั้นตอนที่ ๔ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

เป็นการกำหนดมาตรการหรือแนวทางเพื่อควบคุมหรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยนำรูปแบบหรือเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อยู่ใน **ระดับสูงมากและระดับสูง** มาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต สถาบันได้กำหนดวิธีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมิน รวมถึงนำมาตราการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันมาประเมินประสิทธิภาพ เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม และจากการประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริตข้างต้น สามารถกำหนดแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต ตามตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					
โครงการปรับปรุงภายในอาคารหอพักศูนย์ฝึกอบรมสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)					
ที่	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาการ ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	ชื่อความเสี่ยงการทุจริต ผู้ควบคุมงานออกตรวจงาน ณ สถานที่ก่อสร้างทุกวัน และจัดทำบันทึกรายงานให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ผู้ควบคุมงานไม่ออกตรวจหน้างานโดยละเอียดถี่ถ้วน ซึ่ง ก่อให้เกิดผลกระทบ เช่น ผู้รับจ้างทำงานไม่เป็นไปตาม สัญญาหรือแบบรูปรายการ, ออกรายงานเท็จว่างานแล้ว เสร็จ แต่ในความเป็นจริงงานยังไม่แล้วเสร็จ เพื่อเอื้อ ประโยชน์ไม่ให้ผู้รับจ้างถูกเรียกค่าปรับ		ระดับความเสี่ยง : สูง		
	1. การแสดงภาพถ่าย และรายละเอียดใน บันทึกรายงานของผู้ ควบคุมงาน	ผู้ควบคุมงานออกตรวจงาน และจัดทำบันทึกรายงานโดย แสดงรายละเอียดภาพถ่าย พร้อมระบุวันเดือนปีที่ออก ตรวจงาน	มี.ค. – ส.ค. ๖๖ (จนกว่าจะแล้ว เสร็จ)	-	กลุ่มงาน อาคาร สถานที่ สำนัก อำนวยการ
	2. การรายงาน ความก้าวหน้าการ ดำเนินงาน	คณะกรรมการตรวจรับ ร่วมกับผู้ควบคุมงานนำเสนอ หรือรายงานความก้าวหน้า การดำเนินงานต่อบุคลากร ของสถาบันในที่ประชุม ประจำเดือนเพื่อให้การ ดำเนินงานเป็นไปด้วยความ โปร่งใสและตรวจสอบได้	มี.ค. – ส.ค. ๖๖ (จนกว่าจะแล้ว เสร็จ)	-	กลุ่มงาน อาคาร สถานที่ สำนัก อำนวยการ
๒	ชื่อความเสี่ยงการทุจริต คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของ ผู้รับจ้างและรายงานของผู้ควบคุมงานให้เป็นไปตามแบบ รูปรายการและสัญญา ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานตามรายงานของ ช่างผู้ควบคุมงาน หรือตรวจรับงานไม่เป็นไปตามสัญญา หรือตรวจรับงานก่อนงานแล้วเสร็จและคณะกรรมการ ตรวจรับใช้เวลาในการตรวจรับงานนานเกินสมควร โดย ประวิงเวลาในการตรวจรับเพื่อสร้างโอกาสในการเรียกรับ		ระดับความเสี่ยง : สูง		

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					
โครงการปรับปรุงภายในอาคารหอพักศูนย์ฝึกอบรมสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)					
ที่	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาการ ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	สินบนหรือประโยชน์อื่น/ของขวัญจากผู้รับจ้างจากการ ตรวจรับงานที่เร็วขึ้นหรือเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับจ้างไม่โดน ค่าปรับ				
	1. การแสดงภาพถ่าย และรายละเอียดใน รายงานการตรวจรับ	คณะกรรมการตรวจรับ ดำเนินการตรวจรับงานตาม สัญญาและแบบรูปรายการ พร้อมทั้งจัดทำรายงานการ ตรวจรับโดยแสดงรายละเอียด ภาพถ่ายพร้อมระบุวันเดือนปี โดยละเอียด	มี.ค. – ส.ค. ๖๖ (จนกว่าจะแล้ว เสร็จ)	-	กลุ่มงาน อาคาร สถานที่ สำนัก อำนวยการ
	2. การรายงาน ความก้าวหน้าการ ดำเนินงาน	คณะกรรมการตรวจรับ ร่วมกับผู้ควบคุมงานนำเสนอ หรือรายงานความก้าวหน้า การดำเนินงานต่อบุคลากร ของสถาบันในที่ประชุม ประจำเดือนเพื่อให้การ ดำเนินงานเป็นไปด้วยความ โปร่งใสและตรวจสอบได้	มี.ค. – ส.ค. ๖๖ (จนกว่าจะแล้ว เสร็จ)	-	กลุ่มงาน อาคาร สถานที่ สำนัก อำนวยการ
	3. การรับรองตนเองของ ผู้ประกอบการว่าไม่มี ส่วนได้ส่วนเสียกับ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน	เจ้าหน้าที่พัสดุจัดเตรียม เอกสารรับรองตนเองสำหรับ ผู้ประกอบการว่าไม่มีส่วนได้ ส่วนเสียกับเจ้าหน้าที่ของ หน่วยงาน โดยให้ลงนาม พร้อมกันในวันลงนามใน สัญญา	มี.ค. ๖๖	-	กลุ่มงาน พัสดุ สำนัก อำนวยการ